

חביתה

בתוך: מושקים, יוסקים ושרולים, פרק רביעי
מאת: יאנוש קורצ'אק, כתבים, כרך ג', עמ' 23-25
תרגם: אורי אורלב

קריאה: רפאל כהן

קהל יעד: גני ילדים וכיתות א'-ב'

<p>רפאל כהן קורא את הסיפור "חביתה". לצפייה בסרטון ולהאזנה לסיפור הקליקו פעמיים על סמל הסרטון</p> 	<p>לקריאת הסיפור "חביתה" הקליקו פעמיים על סמל התיקיה:</p>
--	---

✍ הסיפור "חביתה" עוסק בדרכים שונות להתמודדות עם מגוון דעות.

נושאים אליהם ניתן לקשר את הסיפור:

- 💡 בחירה; העדפות אישיות. (אורלי שבח)
- 💡 מזון. (אורלי שבח)
- 💡 אפשר לחבר ליום המשפחה ולעשות ערב מאכלי עדות, או פשוט ארוחת בוקר ממאכלים אהובים על הילדים. (שרית עזרא)
- 💡 יום העצמאות. (אורלי שבח)
- 💡 העקרון הדמוקרטי. (אורלי שבח)
- 💡 מגוון דעות ודרכי פעולה (דליה טאובר)

שאלות לדיון

- ? האם אפשר להתווכח על טעם וריח? (שרית עזרא)
- ? האם יש רק דרך אחת נכונה לאכול מאכל כלשהו? ניתן לתת את דוגמת אכילת הקרמבו כדוגמה קלאסית של ויכוח איך אוכלים וממה מתחילים. (שרית עזרא)
- ? מה עושים אם לא אוהבים את האוכל שנותנים לנו? (שרית עזרא)
- ? איך אנחנו בוחרים? (אורלי שבח)
- ? מה אנחנו עושים אם אחרים לא מסכימים לקבל את הבחירה שלנו? (אורלי שבח)
- ? האם הביטוי "על טעם וריח אין להתווכח" – הוא רק על אוכל? הנה סרטון בו משתמשים בביטוי בהקשר אחר: <https://youtu.be/KkjuGdcQAuo>

נושאים לשיחה

- 🍷 שיחה על אוכל אהוב, אוכל שמגיע ממקומות שונים, עדות שונות. (שרית עזרא)
- 🍷 לכבד את השני גם אם הוא חושב או בוחר אחרת ממני. (שושי זיסק)

👉 לשוחח מבלי להתווכח. (שושי זיסק)

👉 על טעם וריח – דיון על הביטוי ומשמעותו (צילה חסון)

👉 עד כמה דעות של ילדים נחשבות, בעיני הילדים עצמם? בסיפור ילדים פונים למדריך שיפסוק, כי בהיותו מבוגר הוא ודאי יודע מה נכון. תמיד מבוגר יודע מה נכון? מבוגר יכול תמיד לדעת מה נכון עבור ילדים? (ד"ר אורנה דובדבני)

פעילויות

👉 מכינים עם הילדים בגן מאכל כלשהו, ומזמינים אותם לתת משוב על המאכל:
האם היה להם טעים? האם היה קשה להכנה? האם כדאי להכין אותו שוב? (שרית עזרא)

👉 להכין את ה'סיפור' בגן: הכנת אומלט ביצים ותפוחי אדמה, ובעקבות זאת להכין טבלה של ילדי הקבוצה – איך אכלתי – מה קודם ומה אחר כך? (אורלי שבח)

👉 חשיבה מייקרית במטבח: להזמין ילדים להכין גירסאות משלהם למאכלים, להמציא מאכלים. אפשר לקשר למאכלי חגים, ולהזמין את הילדים להמציא סופגניות שונות, חלות בטעמים ועוד. (ד"ר אורנה דובדבני)

👉 איך אומרים בתרבויות ובשפות שונות "על טעם וריח אין להתווכח" – בעזרת הורי הילדים הכינו סרטון/הקלטה של הביטוי בשפות שונות. בקשו מההורים לכתוב את הביטוי בשפות שונות. הכינו שלטים עם אותו ביטוי בשפות שונות. שוחחו עם הילדים על כך שאותו ביטוי מופיע בתרבויות שונות ובשפות שונות. תנו מקום וביטוי למגוון שבגן ובחברה. (דליה טאובר)

👉 ניסוי: לגדל תפוחי אדמה * - בארץ מגדלים תפוחי אדמה בשתי עונות: זריעת סתיו בספטמבר ואסיף בינואר; זריעת חורף בסוף דצמבר-תחילת ינואר ואסיף באביב המאוחר-תחילת הקיץ. מומלץ לבחור מקום עם שמש מלאה.

להתחלת הגידול כדאי לאסוף ולבקש מהילדים להביא- תפוחי-אדמה שהתחילו "להוציא עיניים" או שנעשו ירוקים ואסור לאכול אותם.

גידול בחוץ:

- להכנת הערוגה: למלא סל כביסה בתערובת אדמה קלה מהמשתלה. אם החורים בסל גדולים והאדמה נשפכת החוצה- לרפד את דפנות הסל ברשת בעלת חורים בגודל ס"מ, או בשכבת קש, ולמלא את הסל האדמה.
- לטמון את תפוחי-האדמה בערוגה. אפשר לחתוך את תפוחי-האדמה כך שבכל חתיכה יהיו מעט "עיניים", לפיזור טוב באדמה.
- להשקות כך שהצמחים לא ייראו מתייבשים.
- מגדלים במשך כ-3 חודשים (ראו מועדי שתילה וקטיפה לעיל), עוקבים אחרי הצמחים והפריחה. בתוך תקופת הגידול- הופכים את הסל על מפה או יריעה גדולה, מלקטים את תפוחי-האדמה, ושומרים את האדמה למחזור הגידול הבא.

להנחיות לגידול במיכל לחצו [כאן על הקישור](#).

* תפוח האדמה שייך למשפחת הסולניים. מומלץ להדריך את הילדים לשטוף ידיים לאחר טיפול או מגע בצמח. אפשר לאכול רק את הפקעת, לאחר בישול.

למידע על צמח תפוח האדמה לחצו [כאן על הקישור](#). (ד"ר אורנה דובדבני)

זאת ועוד

רגע של היסטוריה

מקורו של תפוח האדמה בפרו, והוא שימש מזונם העיקרני של בני האינקה. הספרדים הביאו אותו לספרד ב-1570, ומשם - התפשט בכל אירופה. בתחילה נחשב תפוח האדמה למאכל זול, חסר ערך ואף מסוכן, שכן חלקיו העיליים של הצמח רעילים. תפוחי אדמה נחשבו מזון לבהמות ולשבויי מלחמה. תודות לתעלול שיווקי מבריק של אוגוסט פרמנטייה, רוקח צרפתי שנפל בשבי גרמניה במלחמת צרפת-פרוסיה, שינה תפוח האדמה את תדמיתו והפך מבוקש בכל רחבי העולם. לקריאה נוספת סרקו את הקוד הבא:

רגע של עברית

על טעם ועל ריח אין להתנכח

חידש: אברהם שלונסקי
נוסח עברי אחר: לְטַעַם וְעַיִן חֵבֵר אֵין
מלטינית: אין חולק על טעמים וצבעים
מרוסית: כל אדם לפי טעמו האישי

תודה לשרית עזרא, לאורלי שבח, לצילה חסון, לדליה טאובר חלד"ר אורנה דובדבני.
רעיונות נוספים יתקבלו בברכה.